

Vergaderjaar 2012–2013

33 400 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2013

Nr. 31

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 december 2012

Scholen die uitstekend onderwijs bieden, brengen door hun kwaliteiten leerlingen verder. Daarom kunnen basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs met heel goede onderwijsresultaten in aanmerking komen voor het predicaat «Excellente School». In het voorjaar van 2012 is een onafhankelijke jury benoemd om te beoordelen welke basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs deze erkenning mogen krijgen. In de periode 2012–2014 draagt de jury de scholen aan mij voor die het predicaat verdienen voor hun prestaties op diverse gebieden. De toenmalige minister heeft uw Kamer hier op 19 maart 2012 over geïnformeerd (Kamerstuk 33 000 VIII, nr. 177). Naar verwachting zal de jury in januari 2013 de voordracht doen voor het jaar 2012. De uitreiking van de predicaaten Excellente School 2012 vindt plaats op 4 februari 2013.

Waardering voor uitblinkers

De onderwijsparagraaf van het Regeerakkoord van het Kabinet-Rutte II heeft als titel: «Van goed naar excellent onderwijs». In het Regeerakkoord staat dat het oordeel van de Inspectie van het Onderwijs over scholen zich ook zal gaan uitstrekken tot de categorieën «goed» en «excellent». Het identificeren en waarderen van excellente scholen in het primair en voortgezet onderwijs kan gezien worden als een opmaat naar de verwezenlijking van die doelstellingen.

Excellente scholen maken het verschil door excellente onderwijsopbrengsten en andere aansprekende prestaties. Dat mag gezien worden en verdient waardering. In het risicogerichte toezicht van de inspectie van het onderwijs scoort ruim 90 procent van de scholen voldoende. Zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs zijn er scholen die zich onderscheiden van de rest en die het uitstekend doen. Met het predicaat Excellent School wil ik deze scholen de erkenning geven die ze verdienen.

Door excellente scholen zichtbaar te maken zet ik, samen met het onderwijsveld, in op verhoging van de prestaties van leerlingen, verbetering van de onderwijskwaliteit en vergroting van de kwaliteit van leraren en schoolleiders. Het erkennen en identificeren van excellente scholen levert een bijdrage aan het inhoudelijk leerproces van scholen zelf en scholen onderling. Excellente scholen zijn een voorbeeld voor andere scholen. Doordat deze scholen hun aanpak en ervaring delen, dagen zij ook andere scholen uit om zichzelf te willen verbeteren.

Jury Excellente scholen

In de periode 2012–2014 kunnen scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs jaarlijks het predicaat Excellente School verdienen. Naar voorbeeld van de «Deutsche Schulpreis» heeft de toenmalige minister een deskundige achtkoppige jury ingesteld onder leiding van oud-voorzitter van de Onderwijsraad, prof. dr. Fons van Wieringen. De jury heeft een beoordelingsproces voor excellente scholen ontwikkeld. Uitgangspunt daarbij is dat een excellente school niet alleen excellente opbrengsten heeft, maar ook op een andere manier in samenhang daarmee uitblinkt. De jury maakt een selectie van scholen die op beide terreinen het beste scores en draagt deze scholen voor de jaarlijkse uitreiking van de predicaten voor.

De jury heeft scholen uitgenodigd om mee te denken over de criteria. Mede aan de hand van de reacties uit het veld, heeft de jury vijf excellentiecriteria vastgesteld:

- 1) zeer goede resultaten, breed opgevat;
- 2) de wijze waarop de school omgaat met de omstandigheden van de school;
- 3) de inrichting van het onderwijsproces;
- 4) de mate waarin het onderwijsproces bijdraagt aan behaalde resultaten;
- 5) het excellentiebeleid van de school, zoals aandacht voor excellente en goedpresterende leerlingen, inpassing van zorgleerlingen en aandacht voor de vormende taak van de school.

Meer dan 160 kandidaat-excellente scholen

Voor de zomer konden scholen zich aanmelden als kandidaat-excellente school. Dit gebeurde in de vorm van een zelfevaluatie aan de hand van de excellentiecriteria van de jury. Aanmelding stond open voor alle basisscholen en voor alle schoolsoorten uit het reguliere voortgezet onderwijs (met uitzondering van het praktijkonderwijs). Scholen uit het speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs kunnen vanaf 2013 meedingen naar het predicaat.

Meer dan 160 scholen uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs hebben zich aangemeld als kandidaat-excellente school. In het voortgezet onderwijs zijn alle schoolsoorten vertegenwoordigd en worden de predicaten per schoolsoort toegekend, bijvoorbeeld Excellente School 2012 vmbo.

Na de zelfevaluatie kregen alle kandidaat-excellente scholen de kans om zichzelf en hun onderwijsaanpak te presenteren aan de jury. Delegaties van de scholen lichtten met veel enthousiasme toe, waarom hun school de bijzondere waardering van het predicaat verdient. De presentaties maakten duidelijk dat Nederland zeer veel kundige en gedreven schoolleiders, docenten, ondersteunend personeel, besturen, leerlingen en ouders kent. Uit de presentaties bleek ook dat scholen graag erkenning krijgen voor hun werk en de resultaten die ze daarmee boeken. Ze

profilieren zich onder andere door aandacht voor zorgleerlingen, ondernemerschap, excellente leerlingen, ouderbetrokkenheid en de vormende taak van de school.

Na de zelfevaluatie en de presentatie is het schoolbezoek de derde en laatste stap in het beoordelingsproces van de jury. Hiermee wil de jury aanvullende informatie verzamelen over de aanpak van de scholen in de praktijk. In de maanden oktober tot begin december bezoekt een vertegenwoordiging van de jury alle kandidaat-excellente scholen. Daarna beoordeelt de jury welke scholen zij aan mij voordraagt voor het predicaat. Voor het selectieproces gebruikt de jury uiteindelijk vijf soorten gegevens: zelfevaluatie via de aanmelding, inspectiegegevens, directe informatie van de scholen zelf, openbare bronnen zoals Vensters voor Verantwoording, en de schoolbezoeken. De jury heeft hiermee gekozen voor een zorgvuldig en grondig beoordelingsproces. Dit proces wordt begin 2013 geëvalueerd en aan de hand daarvan zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht voor de volgende jaren.

Uitreiking 4 februari 2013

Het was aanvankelijk de bedoeling de eerste predicaten Excellente School uit te reiken in het najaar van 2012. Vanwege het grondige beoordelingsproces dat de jury heeft ingericht, is de feestelijke uitreiking van de predicaten Excellente School 2012 verschoven naar 4 februari 2013.

Scholen leren van elkaar

Excellente scholen zijn scholen die het beste uit hun leerlingen halen. Zij bieden hun leerlingen maatwerk en een ambitieuze leercultuur. Met de identificatie van deze scholen krijgen zij erkenning en waardering. Die waardering genereert ook een voorbeeldwerking. Het zijn de scholen die er in slagen hun onderwijsvisie in de praktijk te vertalen naar zeer goede resultaten. Excellente scholen kunnen elkaar en andere goede scholen inspireren tot verdere verhoging van de onderwijskwaliteit.

De voorbeeldwerking van excellente scholen staat centraal in het traject «Scholen leren van elkaar». Met dat traject wil ik scholen stimuleren en faciliteren om van elkaar te leren. De vereniging van onderwijsadviesbureaus EDventure zal de komende tijd activiteiten opzetten om excellente scholen en goede scholen met ambitie met elkaar in contact te brengen. «Scholen leren van elkaar» wordt in 2013 uitgerold met de excellente scholen 2012 als uitgangspunt. De voorbeeldwerking richt zich op excellente scholen, kandidaat-excellente scholen en goede scholen die zichzelf (op bepaalde punten) willen verbeteren.

Vooruitblik

De jury is ingesteld voor drie jaar. Parallel aan het werk van de jury werkt de Inspectie toe naar gedifferentieerd toezicht op scholen, waaronder de categorieën goed en excellent. Rond 2015 zal nader worden gezien in hoeverre het werk van de jury hiervoor kan worden benut.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker